

**Cercetări arheologice de
salvare în așezarea din
sec. IV. d.Chr., de la Chilieni
(j. Covasna)**

Săpăturile arheologice de la Chilieni au început în anul 1987. În anul 1994, pe terenul arabil de lângă terasa Oltului au început lucrări de construcție, ceea ce a impus efectuarea unor cercetări arheologice de salvare.

În apropierea atelierului de reparat automobile aparținând societății STOP CAR SRL din Sf. Gheorghe, pe lângă șoseaua Brașov-Sf. Gheorghe, între Chilieni și Coșeni, au început în aprilie lucrările de construcție ale sediului unității comerciale sus amintite. În timpul executării fundației clădirii puteau fi distruse materiale arheologice de pe o suprafață de aproximativ 100 m². Începând de la colțul nordic al clădirii noi, în partea nordică a terenului agricol aparținând așezării, am săpat un șanț lung de 28,60 m și lat de 1 m (șanțul de cercetare nr. 1.).

În timpul campaniilor de săpături, în ultimii 8 ani nu s-au făcut săpături, decât pe malul terasei Oltului. În anul acesta am avut posibilitatea să facem cercetări și pe o porțiune de teren de lângă șoseaua Sf. Gheorghe-Brașov. S-a săpat un șanț de cercetare pe lângă latura vestică a clădirii amintite, înspre terasa Oltului, lung de 16,10 m și lat de 1 m (șanțul de cercetare nr. 2.).

În șanțul nr. 1. nu s-au găsit materiale arheologice, fragmentele ceramice de pe suprafața solului au fost aduse probabil de către plug. Așezarea umană de la Chilieni nu s-a extins până la linia șoselei actuale, ci s-a limitat la porțiunea dintre albia actuală, respectiv terasa Oltului. Această concluzie este confirmată și de faptul că

nici în șanțul nr. 2. nu s-au găsit materiale arheologice.

Șanțul nr. 3., de 10 m lungime și 1 m lățime s-a executat la 7,70 m de latura estică a clădirii noi, șanțul nr. 4., lung de 5 m și lat de 1 m, în partea sudică. Nici aceste șanțuri nu au adus nici un rezultat.

În afara șanțurilor amintite, s-au deschis două case și pe malul terasei Oltului, la 14,50 m de caseta sudică din săpăturile din 1993 (C1/1993), și la 10,60 m sud de acesta (caseta nr. 1., de 5,50'3,20 m, respectiv caseta nr. 2., de 4,00'2,50 m).

În caseta nr. 2. s-a găsit unul din peretele unei locuințe, celelalte părți ale clădirii s-au distrus probabil de către lucrările din cariera de nisip. În cele două case s-au descris materiale arheologice constând din fragmente de ceramică din pastă fină ori grosieră, lucrute la roată ori de mână, de culoare roșie, neagră ori cenușie, de tip "Krausengefäss" sau în tehnica "grafitti", respectiv patru obiecte din fier: două lame, un inel al unei cataramă, precum și un spin aparținând tot unei cataramă.

În concluzie, pe baza cercetărilor întreprinse în 1944 s-au făcut precizări în primul rând privind delimitarea în direcție estică, nordică și sudică a așezării care nu s-a extins în consecință spre drumul național Sf. Gheorghe-Brașov, ci s-a aflat între Olt și actualul mal al terasei acestuia, obiectul carierei de nisip de aici.

**Archeológiai leletmentő
kutatások a Kr.u. 4. századi
kilyéni településen
(Kovászna megye)
(Kivonat)**

A sepsiszentgyörgyi STOP CAR Kft. tulajdonában levő autójavító műhely közelében, a Brassó-Sepsiszentgyörgy közti műút mellett, Kilyén és Szotyor között, áprilisban megkezdték a fent említett kereskedelmi egység új székhelyének építését, ez, tekintettel a közeli 4. századi településre, leletmentő kutatásokat tett szükségessé. Az új építmény északi sarkától egy 1 m széles,

28,60 m hosszú kutatási árkot (1-es kutatási árok) ástak, a település szántóterületének északi felén.

Az építmény nyugati oldalánál ásták meg az Olt-terasz martja felé az 16,10 m hosszú és 1 m széles 2-es kutatási árkot. Az 1-es kutatási árokban nem találtak semmiféle leletet, így feltételezhető, hogy a talaj felszínén talált kerámia-töredékeket a mezőgazdasági gépek húzták oda. A 2-es kutatási árok metszetében sem találtak leletnyomokat. A kilyéni település tehát nem terjedt ki a Brassó-Sepsiszentgyörgy közti műút vonaláig, hanem az Olt és jelenlegi teraszának martja között terülhetett el.

Az építmény keleti oldalától 7,70 m-re megnyitott, 10 m hosszú és 1 m széles 3-as kutatási árok és a déli oldali 4-es, 5 m hosszú és 1 m széles árok sem hozott eredményeket. Az említett árkokon kívül az ásás során két szelvényt nyitottak az Olt-terasz martján is: 14,50 m-re az 1993-as déli szelvénytől (1-es szelvény) és 10,60 méterre az elsőtől délre (az 1-es szelvény 5,50 m x 3,20 m-es, a 2. szelvény 4,00 m x 2,50 m). A 2-es szelvényben egy lakóház egyik falát találták, más részei valószínűleg a homokbánya munkálatai során semmisültek meg. A feltárt anyag finom, vagy durva izapolású agyagból készült, kézi és korongos megmunkálású, piros, fekete és szürke színű, "Krausengefäss" és "graffiti" technikával kivitelezett kerámiatöredékekből áll. Emellett még négy vastárgyat is találtak: két pengét, egy csatgyűrűt és egy csatnyelvet.

Preserving Archaeological Researches in the 4th Century Settlement at Chilieni, (Covasna County)

(Abstract)

The systematic researches that have been undertaken from 1987 until in the 4th century settlement of Chilieni, turned into save-type diggings because next to the Olt terrace there has been started a building process on the arable land. This constituted the object of the previous researches. Four control ditches were traced (S1, S2, S3, S4) as well as two cassettes on the arable land and on the trend of the Olt river terrace. In the profile of

the control ditches of the arable land there were no culture remainders, found fact that leads us to the statement that the ceramics fragments and pieces turned up at the surface of the soil in this part had been brought from the terrace sides either by the plough or by the agricultural machines. The settlement did not extend to the national road Sf. Gheorghe-Braşov, but was placed between the present-day riverbed of the Olt and its terrace. The material discovered, mainly that in the two cassettes, consists is fragments of ceramics of smooth paste or rough material, worked by the wheel or simply hand-made. Their colours are reddish, black or grey of the "Krausengefäss" type or done in the "graffiti" technique. Among them there were also discovered four metal objects, consisting of two blades, a buckle ring as well as a ticklish belonging to a buckle too.